

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valmisteverotuslain muuttamisesta

Johdanto

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valmisteverotuslain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valmisteverotuslakia. Lakiin lisättäisiin säännös, jonka nojalla verovelvolliselta saatua, valmisteverotukseen liittyvää ilmoitustietoa ei saisi hyödyntää muun kuin verotukseen liittyvän rikoksen tutkimisessa, syytteeseen panossa tai tuomitsemisessa. Verotukseen liittyvän ilmoitusvelvollisuuden täyttäminen ei siten enää voisi johtaa siihen, että henkilö samalla asettaa itsensä syytteen vaaraan muusta rikoksesta, kuten salakuljetuksesta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2026 alusta.

Tausta

Korkeimman oikeuden ennakkopäätöksen KKO 2024:39 mukaan suussa käytettäväksi tarkoitetun tupakan, jäljempänä nuuska, tupakkaverotusta varten säädetyn ilmoitusvelvollisuuden täyttäminen saisi aikaan välittömän rikosepäilyn ja johtaisi siihen, että nuuskan maahantuoja antaisi samalla itsensä ilmi nuuskan maahantuontikiellon rikkomisen perusteella salakuljetusrikoksesta. Itsekriminointisuoja takaa ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntiä ei voida enää pitää rangaistavana eikä tuojan menettelyä siten voida lukea hänen syykseen veropetoksena. Päätöksen jälkeen nuuskan tuontia arvioidaan vastaavanlaisessa tilanteessa yksinomaan salakuljetusrikoksena. Päätöstä on tietyissä tapauksissa ryhdytty soveltamaan myös muihin tupakkatuotteisiin tilanteessa, jossa maahantuoja syyllistyy veropetoksen ohella tupakkalaissa säädetyn tuontikiellon tai -rajoituksen rikkomiseen. Lisäksi periaatetta on sovellettu alkoholijuomiin tilanteessa, jossa tuoja syyllistyy alkoholirikokseen.

Ennakkopäätöksessä tarkoitettu itsekriminointisuoja on perusteltua toteuttaa lain tasoisella säännöksellä.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on selkeyttää oikeustilaa korkeimman oikeuden ennakkopäätöksessä havaitun ongelman ratkaisemiseksi. Tämä toteutettaisiin lisäämällä lainsäädäntöön hyödyntämiskieltoa koskeva erityissäännös itsekriminointisuojaan turvaamiseksi.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunnot pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/14999/2025.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen: kirjaamo.vm@gov.fi tai postitse osoitteeseen:

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 Valtioneuvosto

Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/14999/2025. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (vm.fi/hankkeet tunnuksella VM058:00/2025). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa. Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön **viimeistään 4.8.2025**.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antaa:

Lainsäädäntöneuvos Pia Kivimies puh. 0295 530 183, pia.kivimies(at)gov.fi (paikalla 11.6.-4.7.)

Hallitusneuvos, yksikön päällikkö Merja Sandell puh. 0295 530 191, merja.sandell(at)gov.fi (paikalla 11.-13.6. ja 23.6.-11.7.)

Linkit

<https://vm.fi/hanke?tunnus=VM058:00/2025> - Linkki säädösvalmisteluhankkeen hankesivuille

<https://vm.fi/sv/projekt?tunnus=VM058:00/2025> - Länk till projektsidor för lagberedningsprojektet

Liitteet:

[LUONNOS hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi valmisteverotuslain muuttamisesta.pdf](#)

[UTKAST Propositionens huvudsakliga innehåll och lagförslag.pdf](#)

Jakelu:

Eduskunnan oikeusasiamies
Helsingin hovioikeus
Helsingin kärjäoikeus
Helsingin yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta
Korkein oikeus (varataan tilaisuus antaa lausunto)
Lapin kärjäoikeus
Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunta
Oikeusministeriö
Oikeuspalveluvirasto
Poliisihallitus
Rovaniemen hovioikeus
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suomen Asianajajat
Suomen Juristiliitto ry
Suomen Veroasiantuntijat ry
Syyttäjälaitos
Tulli
Turun hovioikeus
Turun yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta
Ulkoministeriö
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Varsinais-Suomen kärjäoikeus

Verohallinto
Veronmaksajain keskusliitto ry

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kivimies Pia
Valtiovarainministeriö

Kivimies Pia
Valtiovarainministeriö